

Historieglimt 58

Engstykket

Engstykket er en av byens skjulte perler. Det stilrene huset i empire ligger i en hage med gamle trær øst for Lademoen kirkegård. Over en snipp av kirkegården kan en fremdeles se den fine alleen som gikk fra inngangen og ned mot jernbanen og til veien som går langs jernbanen. Veien blir av mange kalt «Cappelens vei». Engstykket var familiebolig for tidligere ordfører i Trondheim og senere fylkesmann Johan Cappelen og hans familie som kjøpte stedet i 1925. Idag er det datteren Hjørdis som bor der.

Engstykket, Thomas Hirschs gate 21, gårdsnummer 9, bruksnummer 62, ble i 1843 utskilt fra Rønningen. Det var nok da et engstykke under Rønningen gård oppe på åsen. Fra 1844 var eieren kemner Paul Ulstad. Fra 1873 tilhørte eiendommen kjøpmann Rasmus Flor Kjeldsberg som hadde den som landsted eller lystgård. Han kjøpte til en parsell av Lilleby og anla alleen fra jernbanelinjen og opp til gården. I senere år er noe av grunnen utlagt til en del av kirkegården og til boligtomter.

En kald og snørik marsdag i 1926 flyttet Cappelenfamilien fra byen ut til Engstykket som da ble regnet for «å ligge langt ute på landet»! I 1930 ble huset oppusset og noe ombygd, men idag er innredningen bevart slik det var i far og mor Cappelens tid. Vi er så heldige å bli invitert til formiddagste hos Hjørdis Cappelen Asphaug og blir meget vennlig mottatt. Hun forteller gjerne om huset og livet som har vært der. To ganger har Engstykket hatt kongelige besøk. Da det nylig kronprinsparet Märtha og Olav besøkte Trondheim første gang, inviterte daværende ordfører fra Frisinnede Venstre de kongelige til besøk. Det var en stor begivenhet som ble husket med glede. Det neste var i 1945 da Johan Cappelen på nytt var innsatt som fylkesmann. På sin første tur til Trondheim etter frigjøringen var kronprins Olav gjest på Engstykket sammen med mange andre prominente gjester. En episode forteller fru Hjørdis. Under kaffen ble det servert berlinerkranser. Kronprinsen holdt opp en slik kake og sa: «Disse kakene bør nå få et nytt navn!» Et innslag i festen var at koret Årolilja, senere kalt Madrigalkoret, sang ute i hagen. Hjørdis var en av sangerne og hun ble bedt om å spille og synge for gjestene også inne.

Krigen gav minner av et ganske annet slag. Johan Cappelen som var en av lederne for hjemmefronten i Sør-Trøndelag, ble arrestert og satt flere år i fangenskap på Vollan, Falstad og Grini. Et sykehusopphold som fange hadde han på Levanger sykehus. Det ble forlenget flere ganger av velvillige leger og han kunne fortsette sitt motstandsarbeid! Et sterkt minne fra Engstykket var den daglige gang av krigsfanger, særlig serbere, gjennom hagen på vei mot Dora. Familien la mat øverst i søppelkassen som fangene passerte og kunne forsyne seg av, særlig fiskepudding! Noen av de tyske fangevokterne så gjennom fingrene med at fangene fikk denne maten. Da Cappelen var i fangenskap, bodde

familien i flere år på Øya og familien Albertsen med sønnen Per Hjort A. fikk bo på Engstykket. To andre leieboere bodde også der (like ved de mange tyske brakkene i området!). Det var to norske våpeneksperter fra England, to offiserer med uniformer i skapet. De to ble kalt «Sivert» og «Erling» og instruerte de norske milorg-styrkene. De ble ikke avslørt og gikk først i 17. mai toget i 1945!

Johan Cappelen fortjener å minnes. Han var legesønn født i Skogn og tok juridisk embetseksamen i 1911. Fra 1915 var han sakfører i Trondhem. Han var aktiv i politikken for partiet Frisinnede Venstre og var 1931-34 ordfører i byen. I 1940 ble han konstituert som fylkesmann, men ble avsatt av nazimyndighetene samme høst. I 1945 ble han gjeninnsatt som fylkesmann. I 1945 ble han justisminister i Einar Gerhardsen første regjering, den såkalte Samlingsregjeringen. Der representerte han Høyre, men var ikke medlem av partiet. I Sør-Trøndelag var han fylkesmann til han døde i 1947 bare 58 år gammel.